

»Izboljšanje dostopnosti blaga in storitev za invalide z Evropsko kartico ugodnosti«

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

Projekt sofinancirata Republika Slovenija, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti ter Evropska unija, Evropski socialni sklad.

ZAKLJUČNO POROČILO

IZBOLJŠANJE DOSTOPNOSTI BLAGA IN STORITEV ZA INVALIDE Z EVROPSKO KARTICO UGODNOSTI

v okviru OP EKP 2014-2020

INVALIDSKA KARTICA

*Ljudem naj vsi narode
Si hrepenijo dostikat' dan,
D
Prep
No*

REPUBLIKA SLOVENIJA

Ime:

Priimek:

Datum rojstva:

Številka kartice:

Rok veljavnosti:

Vsebina

UVOD	3
ZAKONSKE PODLAGE OPERACIJE.....	4
PREDSTAVITEV OPERACIJE PARTNERJEV IN IZVAJALCEV OPERACIJE	4
Vodilni partner v operaciji – NACIONALNI SVET INVALIDSKIH ORGANIZACIJ SLOVENIJE	4
Sodelujoči partner v operaciji.....	6
Ostali izvajalci aktivnosti v operaciji.....	7
NAMEN IN CILJI OPERACIJE	7
Kazalniki uspešnosti operacije.....	9
PRIDOBITEV EVROPSKE KARTICE UGODNOSTI ZA INVALIDE	10
PONUDNIKI UGODNOSTI EVROPSKE KARTICE UGODNOSTI ZA INVALIDE.....	11
VREDNOST OPERACIJ.....	12
ZAKLJUČEK	12
LAHKO BRANJE	14

UVOD

Začetki Evropske kartice ugodnosti za invalide segajo v leto 2016, ko je Slovenija skupaj z 8 državami članic Evropske Unije, in sicer Belgijo, Ciprom, Estonijo, Finsko, Italijo, Malto in Romunijo pristopila k pilotnemu projektu, ki je trajal 18 mesecev. Na 12. zasedanju konference držav pogodbenic Konvencije o pravicah invalidov v New Yorku je bil prav primer pilotnega projekta Evropske kartice ugodnosti za invalide, ki ga je izvajala Slovenija, predstavljen kot primer dobre prakse Evropske unije.

V času trajanja pilotnega projekta od julija 2021 do konca leta 2022 se je Evropska kartica ugodnosti za invalide izkazala za zelo dober instrument, ki invalidom, imetnikom Evropske kartice ugodnosti omogoča uveljavljanje vrste ugodnosti pri ponudnikih, ki v operaciji sodelujejo, predvsem na področju prometa, turizma, kulture, športa in prostega časa. Tako odločitev, da je potrebno s promocijo Evropske kartice nadaljevati in jo približati čim večjemu številu tako imetnikom kot ponudnikom ugodnosti, ni bila vprašljiva.

Cilj operacije »Izboljšanje dostopnosti blaga in storitev za invalide z Evropsko kartico ugodnosti« (v nadaljevanju: operacije) je prispevati k večji socialni vključenosti oseb z različnimi oblikami invalidnosti, z ugodnostmi pa prispevati k zmanjševanju tveganja revščine invalidov.

ZAKONSKE PODLAGE OPERACIJE

Operacija je skladna in se izvaja v okviru Operativnega programa za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014-2020, 9. prednostne osi: »Socialna vključenost in zmanjševanje tveganja revščine«, 9.1 prednostne naložbe: »Aktivno vključevanje, tudi za spodbujanje enakih možnosti in aktivne udeležbe, ter povečanje zaposljivosti«, 9.1.3 specifičnega cilja: »Preprečevanje zdrs v revščino oziroma socialno izključenost in zmanjševanje neenakosti v zdravju«.

Operacija je skladna tudi z evropskimi direktivami: Direktivo o dostopnosti blaga in storitev in uredbami ter z Evropsko strategijo o pravicah invalidov 2021-2030, ki eksplicitno omenja EU kartico ugodnosti za invalide in pomembnost vzajemnega priznavanja ugodnosti za ciljne skupine. Izvedba operacije je prav tako skladna s slovensko politiko in zakonodajo.

PREDSTAVITEV OPERACIJE PARTNERJEV IN IZVAJALCEV OPERACIJE

Vodilni partner v operaciji – NACIONALNI SVET INVALIDSKIH ORGANIZACIJ SLOVENIJE

Nacionalni svet invalidskih organizacij Slovenije (v nadaljevanju: NSIOS) je nevladna organizacija, ki prostovoljno združuje 25 reprezentativnih in drugih invalidskih organizacij, ki delujejo na državni ravni v Republiki Sloveniji. Vključene

invalidske organizacije predstavljajo 98,5 % vseh organiziranih slovenskih invalidov in delujejo v več kot 220 lokalnih društvih po vsej Sloveniji.

NSIOS zastopa interese prek 170.000 slovenskih invalidov in njihovih družinskih članov, vključenih v invalidske organizacije na različnih ravneh. NSIOS deluje tudi kot polnopravni član Evropskega invalidskega foruma (European Disability Forum – EDF), ki za svoje delovanje večino sredstev prejme neposredno od Komisije EU. NSIOS svojim članicam povzema vse sodobne evropske invalidske politike, hkrati pa posreduje specifične slovenske invalidske interese in aktualne vsebine za oblikovanje novih sistemskih rešitev, ki so po svoji naravi značilne in obvezne za našo državo. Na ta način je NSIOS-ovo temeljno in osnovno poslanstvo omogočanje okoliščin in ustvarjanje priložnosti, da invalidi lahko udeležujejo te pravice na dnevni ravni.

Poslanstvo NSIOS je usklajevanje interesov invalidov v državi, artikuliranje in zastopanje teh interesov v civilnem dialogu med invalidskimi organizacijami, z državnimi in drugimi javnimi institucijami ter strokovnimi združenji in drugimi javnostmi, zagovarjanje državljskih, političnih, socialnih, ekonomskih in kulturnih pravic invalidov, spodbujanje zagotavljanja enakih možnosti za invalide, uveljavljanja načela »nič o invalidih brez invalidov«, zavzemanje za socialno vključenost in socialno varnost invalidov ter ohranjanje zdravja, zavzemanje za pozitivno podobo invalidov in njihovih invalidskih organizacij v javnosti in medijih.

Cilji, ki jih NSIOS nenehno zasleduje, so: povečanje stopnje vključenosti invalidov v družbo, polno spoštovanje človekovih pravic in nediskriminacija na podlagi invalidnosti, uresničuje pa jih v partnerskem odnosu z državo, ki pripravlja in sprejema zakone in različne listine na področju invalidnosti. Pri tem se NSIOS aktivno vključuje v zakonodajne postopke in priprave predpisov in dokumentov ter deluje na širšem področju človekovih pravic, izobraževanja, zaposlovanja, dostopnosti, vključenosti in osveščanja.

Sodelujoči partner v operaciji

Urbanistični inštitut Republike Slovenije (UIRS)

Urbanistični inštitut Republike Slovenije (UIRS) je osrednja slovenska znanstveno raziskovalna ustanova na področju načrtovanja in urejanja prostora in z njo povezanih ved. Temeljne dejavnosti inštituta so raziskovanje, izobraževanje in založništvo. Inštitut vzdržuje tudi referenčno nacionalno knjižnico in INDOK center za področje prostorskih ved na nacionalnem nivoju.

UIRS izvaja temeljne in aplikativne znanstvenoraziskovalne in razvojne projekte na mednarodni, državni, regionalni in lokalni ravni, v katerih obravnava različne probleme in procese urbanističnega in prostorskega razvoja Slovenije in širše ter metodološka in praktična vprašanja razvoja in urejanja mest, naselij in krajine.

Ostali izvajalci aktivnosti v operaciji

BELETRINA, zavod za založniško dejavnost, ki je izvajal izobraževanja za imetnike in ponudnike ugodnosti EU kartice ugodnosti za invalide, skrbel za nadgradnjo in omogočal ustrezno raven dostopnosti spletnega mesta in mobilne aplikacije.

KREATIVNA BAZA, Družba za komuniciranje in strateško svetovanje d.o.o, ki je opravljal storitve s področja obveščanja javnosti za operacijo.

NAMEN IN CILJI OPERACIJE

Osnovni namen operacije je s celostnim pristopom in sistematičnimi aktivnostmi vplivati na povečevanje socialne vključenosti ciljnih skupin invalidov prek večje dostopnosti in dosegljivosti proizvodov ter storitev.

Cilji operacije:

- nadgradnja in vzpostavitev ustrezno dostopnega spletnega mesta in mobilne aplikacije EU kartice ugodnosti za invalide v skladu s priporočili WCAG 2.1, vsaj na stopnji skladnosti AA;
- povečanje števila ponudnikov ugodnosti in povečanje števila imetnikov EU kartice ugodnosti za invalide;
- strokovna analiza fizične dostopnosti objektov ponudnikov ugodnosti, ki predstavlja vsebinsko

nadgradnjo pilotnega projekta, saj te aktivnosti doslej še niso bile izvajane.

Ključne aktivnosti operacije:

- **Anketna raziskava** med obstoječimi ponudniki ugodnosti in potencialnimi ponudniki ugodnosti, med obstoječimi imetniki EU kartice ugodnosti za invalide ter med odgovornimi na upravnih enotah.
- **Nadgradnja spletnega mesta in mobilne aplikacije** za višjo raven dostopnosti po WCAG 2.1, redno vzdrževanje za časa trajanja operacije in razvoj trajnostnega načrta platforme EU kartice ugodnosti za invalide ter omogočanje spletne dostopnosti temelji na ZDSMA, ki je bil sprejet v slovensko zakonodajo na podlagi Direktive EU o dostopnosti spletišč in mobilnih aplikacij organov javnega sektorja.
- **Ocenjevanje fizične dostopnosti ponudnikov** na terenu po Sloveniji: ocenjeval jo je strokovnjak za fizično dostopnost UIRS in ekipa ocenjevalcev fizične dostopnosti z invalidnostmi.
- **2 tipa brezplačnih seminarjev: eden za imetnike EU** z namenom obveščanja o načinu pridobivanja in uporabe EU kartice ugodnosti za invalide **in drugi za ponudnike** ugodnosti, z namenom ozaveščanja in izobraževanju ponudnikov ugodnosti o fizični in spletni dostopnosti, o potrebah in uporabniških navadah ljudi z različnimi invalidnostmi, o tem, kaj in kako lahko sami storijo ter pripomorejo k večji dostopnosti svoje

ponudbe storitev, izdelkov in dejavnosti – fizične in spletne oziroma digitalne.

- Predstavitveni **dogodek**, ki ga je NSIOS izvedel ob koncu operacije, v decembru leta 2022.
- **Ozaveščanje in informiranje:** potencialnih in obstoječih imetnikov kartice, obstoječih in potencialnih ponudnikov, splošne in strokovne javnosti in medijev na nacionalni, regionalni in lokalni ravni.

Kazalniki uspešnosti operacije

- izvedena analiza anketne raziskave: **1**;
- število izvedenih seminarjev za ponudnike in imetnike: **30**
- število predstavitvenih dogodkov: **1**;
- vzpostavitev ustrezno dostopnega obstoječega spletnega mesta (<https://www.invalidska-kartica.si/>) EU kartice ugodnosti za invalide v skladu s priporočili WCAG 2.1, vsaj na stopnji skladnosti AA;
- nadgradnja mobilne aplikacije EU kartice ugodnosti za invalide v skladu s priporočili WCAG 2.1, vsaj na stopnji skladnosti AA;
- povečanje števila ponudnikov ugodnosti: **500 ponudnikov ugodnosti:**
- število objektov ponudnikov ugodnosti, kjer bo izvedena analiza njegove fizične dostopnosti: **120 objektov:**

- medijska prepoznavnost (**53 objav**) in na objave socialnih omrežjih ter novičnik (**2 objavi/teden**).

PRIDOBITEV EVROPSKE KARTICE UGODNOSTI ZA INVALIDE

Slovenija je do sedaj edina država, ki je zakonsko uredila izdajo kartice ter projekt zaključila v roku ter prva pričela z izdajanjem kartice julija 2017. ZIMI in Pravilnik o EU kartici ugodnosti za invalide urejata kdo je upravičenec in postopek pridobitve kartice.

Kartica je enostavno dostopna, saj jo lahko upravičenci brezplačno pridobijo na katerikoli izmed 58 upravnih enot v Sloveniji.

Pridobijo jo lahko vsi invalidi, ki imajo status ali pravice na podlagi invalidnosti skladno s predpisi, ki urejajo pokojninsko in invalidsko zavarovanje, zaposlitveno rehabilitacijo in zaposlovanje invalidov, področje vojnih invalidov, družbenega varstva duševno in telesno prizadetih oseb ter predpisov s področja izobraževanje in usposabljanje otrok in mladostnikov z motnjami v telesnem in duševnem razvoju oziroma usmerjanju otrok s posebnimi potrebami kot otroci z motnjami v duševnem razvoju, slepi in slabovidni otroci, gluhi in naglušni otroci, gluhoslepi otroci, gibalno ovirani otroci in otroci z več motnjami.

Ravno tako so do invalidske kartice ugodnosti upravičeni posamezniki oziroma posameznice z odločbo o telesni okvari z

najmanj 90% telesne okvare zaradi izgube vida ali najmanj 70% telesne okvare zaradi izgube sluha ali druge osebe s priznано najmanj 80% telesno okvaro, če se seštevajo in je najnižji odstotek za eno vsaj 70% po zakonu, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje. Kartico lahko pridobijo tudi gluhoslepe osebe, ki izpolnjujejo pogoje za opredelitev gluhoslepote po zakonu oziroma pravilniku, ki ureja tehnične pripomočke in prilagoditev vozila in invalidi po predpisih drugih držav članic Evropske unije.

Dokazila o invalidnosti ali telesni okvari, ki jih lahko upravna enota pridobi po uradni dolžnosti, jih vlagatelju ni treba prilagati.

PONUĐNIKI UGODNOSTI EVROPSKE KARTICE UGODNOSTI ZA INVALIDE

Operacija je ključno pripomogla k **višji kakovosti življenja invalidov**, ki so zaradi manjših dohodkov pogosto odrinjeni na rob družbe, z vašo pomočjo pa se bo obenem **zvišal tudi standard ozaveščenosti o potrebah ranljivih skupin, kot so tudi invalidi**. Pri tem imajo ključno vlogo ponudniki ugodnosti Evropske kartice za invalide.

Ponudniki so se za uvrstitev na seznam ponudnikov ugodnosti imetnikom EU kartice odločili samoiniciativno, prav tako so se sami odločili, kakšne vrste ugodnosti želijo imetnikom ponuditi. To pomeni, da so ugodnosti lahko popusti na storitve in produkte, ki jih ponudniki izvajajo v svoji redni tržni

dejavnosti. Tako dobijo imetniki priložnost za ugodnejšo ceno storitve ali produkta, ponudnik pa ima priložnost narediti dober vtis ter pridobiti nove stranke izmed vrst imetnikov kartice. Vnos ponudnikovih podatkov v bazo ponudnikov ugodnosti izvede administrator spletne strani in mobilne aplikacije.

VREDNOST OPERACIJ

Vrednost operacij predstavljajo prenove spletne strani in mobilne aplikacije, promocije, izvedbe seminarjev za imetnike kartice in ponudnike ugodnosti in analize fizične in spletne dostopnosti ponudnikov ugodnosti. To so bili stroški dela, stroški ozaveščanja in informiranja ter stroški storitev zunanjih izvajalcev.

Investicija je prinesla vrsto učinkov in koristi, ki jih ni mogoče ovrednotiti z denarno vrednostjo, a so kljub temu neprecenljive za napredek celotne družbe.

ZAKLJUČEK

Vključevanje invalidov v družbo je ključnega pomena za demokratično, enakopravno in napredno družbo, v kateri se ob tem nenehno dviguje in izboljšuje standard fizične in spletne dostopnosti storitev, produktov in dejavnosti, ki jih lahko enako kot vsi ostali prebivalci, koristijo tudi invalidi. S tem postaja družba bolj ozaveščena o potrebah in sposobnostih invalidov, ki zato s strani družbe niso več marginalizirani in obravnavani kot nesamostojni in potrebni nenehne pomoči.

Zatorej je operacije pripomogla tudi k večji izobraženosti ponudnikov ugodnosti o potrebah po dostopu oseb z različnimi oblikami invalidnosti, kar bo pomenilo tudi njihov razvoj ter razlike v konkurenčnosti pri nujenju storitev in produktov potrošnikom-invalidom – dolgoročno lahko predvidevamo predvsem razvoj posameznih tržnih niš kot je dostopen turizem, kultura in prireditve ter številne druge dejavnosti.

Imetnike so, poleg možnosti koriščenja ugodnosti v tujini, pritegnili tudi popusti za storitve in izdelke na domačem trgu.

Nova Evropska strategija o pravicah invalidov 2021-2030 predvideva vzpostavitev kartice v vseh državah EU do konca leta 2023, kar bo omogočilo tudi vseevropsko stičišče za povezovanje izvajalcev operacije v posameznih državah, zato je izjemnega pomena, da Slovenija tudi v bodoče financira razvoj Evropske kartice ugodnosti za invalide.

Evropska kartica ugodnosti za invalide

Kartica je namenjena invalidom.

Invalidi so: osebe z motnjami v duševnem razvoju, slepe in slabovidne osebe, gibalno ovirane osebe, gluhe in naglušne osebe, gluhoslepe osebe, osebe z drugimi vrstami invalidnostmi.

Zakaj lahko uporabim kartico?

S kartico lahko dobim popuste v prometu, turizmu, kulture, športu in prostem času.

Kje izvem za popuste in ugodnosti?

Popusti so objavljeni na spletni strani

<http://www.invalidska-kartica.si/>.

Objavljeni so tudi na mobilni aplikaciji:

Invalidska kartica ugodnosti.

Kje lahko dobim kartico?

Kartico lahko dobim v vsaki upravni enoti.

Kartico dobim brezplačno.

V katerih državah lahko uporabljam kartico?

Kartico lahko uporabljam v Sloveniji, Romuniji, Belgiji, Italiji, Estoniji ter na Cipru, Finskem in Malti. Želimo si, da bi kartico lahko uporabljali v vseh državah Evropske Unije.